Vanhusasianvaltuutetun kertomus eduskunnalle 2024 K3/2024vp

Aluehallintovirasto

Vanhusasianvaltuutetun kertomus 2024:

- Ikääntyneiden asema ja oikeuksien toteutuminen
- Ikääntyneiden asema ja oikeuksien toteutuminen digitalisoituneessa yhteiskunnassa
- **Iäkkäiden mahdollisuus saada riittäviä ja tarpeenmukaisia sosiaali- ja terveyspalveluja**
- Oikeus riittävään toimeentuloon ja toimintakyvyn ylläpitoon
- Päivittäisten palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen lisää itsenäisen asumisen ja elämän mahdollisuuksia
- Oikeusturvan ja itsemääräämisoikeuden toteutumisen parantaminen
- Vaikuttamisen mahdollisuus, tulla kuulluksi ja osallistua yhteiskunnassa

Iäkkäiden mahdollisuus saada riittäviä ja tarpeenmukaisia sosiaali- ja terveyspalveluja:

- Pääsyssä sosiaali- ja terveyspalveluihin on puutetta. Palveluiden puute seurausta riittämättömästä rahoituksesta. Hoitoa sairauksiin saatava viiveettä.
- Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi
- Tukipalvelut
- Kotihoito
  - Vastattava iäkkäiden tarpeita
  - Henkilöstöpula
  - Uusien toimintamuotojen arviointi (etäkotihoito)
- Iäkkäiden kotona-asumista tukevat palvelut eivät ole riittävät.
  - iäkästä kuntouttavaa ja toimintakykyä säilyttävää ja kohentavaa. Lyhythoito, osavuorokautinen hoito, ikääntyneiden päivätoiminta.

Iäkkäiden mahdollisuus saada riittäviä ja tarpeenmukaisia sosiaali- ja terveyspalveluja:

- Ympärivuorokautiseen palveluasuminen
  - Pääsy palveluihin on vaikeutunut, laatu vaihtelee
  - Riittävästi osaavaa henkilöstöä
  - Henkilöstömitoituksen alentaminen 0,65 => 0,60 ; vaikutukset henkilöstörakenteeseen
  - Tarjonta pidettävä riittävänä
- Lääkäriresurssien vahvistaminen kotihoidossa, ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja yhteisöllisessä asumisessa; helpotetaan terveydenhuollon päivystyspalveluiden kuormittumista.
- Gerontologisen sosiaalityön osaaminen ja palvelut vastaamaan psykososiaalista tukea ja apua sekä palveluita tarvitsevien ikääntyneiden tilanteisiin, omatyöntekijän nimeäminen
- Iäkkäiden oikeus mielenterveyspalveluihin tulee turvata
- Sosiaalietuuksien alikäyttö ja korkeat terveysmenot vaikuttavat välttämättömien sairauksien hoitoa

Aluehallintovirastojen huomioita:

- Asiakaslähtöisyys
- Muistisairaudet
- Itsemääräämisoikeuslainsäädännön valmistelun jatkaminen
- Iäkkäiden oikeusturvan toteutuminen
- Resurssit
- Digitalisaatio
- Hyvinvointialueiden ja yksityisten palveluntuottajien omavalvonta

Kiitos!

Aluehallintovirasto